

Urednicama Vanesi Matajce in Barbari Pogačnik ter njunim sodelavcem gre priznanje tudi zato, ker publikacija prihaja ob pravem času, ob vstopu Slovenije v EU. Ob vsakršni promocijski funkciji v mednarodnem kulturnem prostoru pa antologija pomeni tudi za slovensko sekcijo

IBBY prepotrebno spremno gradivo pri strokovnih utemeljitvah kandidatur slovenskih pisateljic in pisateljev za mednarodne nagrade in priznanja na področju mladinske književnosti.

Marjana Kobe

PRVA MONOGRAFSKA PUBLIKACIJA REVIJE OTROK IN KNJIGA

Marjana Kobe: *Vedež in začetki posvetnega mladinskega slovstva na Slovenskem, 1778–1850.* Maribor: Mariborska knjižnica Maribor, revija *Otrok in knjiga*, 316 str.

Razprava dr. Marjane Kobe *Vedež in začetki posvetnega mladinskega slovstva na Slovenskem, 1778–1850* je temeljno delo, ki na znanstveni ravni obravnava prve, predliterarne oblike takšnega slovstva in njihovo preraščanje v sodobnejši tip književnosti za otroke in mladostnike. Doslej znana, po obsegu in obravnavi skromna dejstva je avtorica dopolnila z novim, bogatim gradivom, to empirično podlago pa postavila v širok referenčni okvir in na višjo problemsko raven. Zanima jo razvoj različnih novih modelov mladinskega slovstva, kot jih je spodbudilo razsvetljenje proti koncu 18. stol., in njihov prenos na Slovensko od Kumerdeja do Slomškovih *Drobtinic* in Navratilovega *Vedeža*. Zvrsti in oblike tega slovstva raziskuje glede na njihov izvor v evropskem kontekstu, jih pretresa po njihovih vsebinskih in formalnih značilnostih, nato pa ugotavlja njihov specifični položaj v slovenski recepciji. V raziskavi so upoštevani tudi problemi vzgojnih vsebin sprejetih slovstvenih modelov, obenem pa avtorico zanima-

jo kot izhodišče za ugotavljanje njihove funkcije v nastajanju posvetne slovenske književnosti za mladino. Avtorica se v okviru svojih analiz sicer ne spušča v podrobnejši pretres estetskih sestavin v teh besedilih, vendar pa z obsežnim navajanjem njihovih značilnih sintagem nazorno dokumentira njihovo predliterarno raven in s tem nakazuje razliko v primerjavi z razmahom slovenske otroške poezije in mladinske književnosti od Levstika naprej. S tem razprava prerašča v eno temeljnih del iz zgodovine in teorije slovenske mladinske književnosti, s svojimi analizami in izsledki je nepogrešljivo izhodišče v raziskovanje njenih nadaljnjih razvojnih faz.

Janko Kos

Znanstvena monografija *Vedež in začetki posvetnega mladinskega slovstva na Slovenskem, 1778–1850* dr. Marjane Kobe je prva temeljita komparativistična raziskava starejše mladinske književnosti na Slovenskem. Pred to raziskavo je sicer mogoče zaslediti nekaj krajših literarno-zgodovinskih prispevkov ter predvsem posamezne strani o mladinski književnosti v literarnih zgodovinah, vendar pa